

Onderwerp	: Projectplan Waterwet project “EVZ Baakse Beek; traject Batsdijk – Kunnerij” (gemeenten Oost-Gelre en Berkelland)
Status	: Definitief besluit
Datum vastgesteld door het college van dijkgraaf en heemraden	:
Bijlagen	: • Situering projectgebied (bijlage 1) • Ontwerptekeningen (bijlage 2)

Ontwerp Projectplan Waterwet

Het college van Dijkgraaf en Heemraden van Waterschap Rijn en IJssel heeft besloten, gelet op artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet, het onderhavige projectplan Waterwet voor het project ‘EVZ Baakse Beek; traject Batsdijk - Kunnerij’ (gemeente Oost Gelre en Berkelland) vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit plan.

Overeenkomstig artikel 5.4, tweede lid, van de Waterwet bevat een projectplan Waterwet een beschrijving van het betrokken werk, de wijze waarop het wordt uitgevoerd alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

1. Projectbeschrijving

1.1 Wat wordt aangelegd of gewijzigd?

Het project ‘Batsdijk-Kunnerij’ is één van de zogenoemde ‘no-regret projecten’ binnen het integrale gebiedsproces Baakse Beek, waarvan het waterschap trekker is. In 2010 heeft het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL), thans BBL/provincie, de gronden van een tweetal agrarische bedrijven aangekocht. Een deel van deze percelen (ca. 30 hectare) is beschikbaar voor inrichtingsmaatregelen. De overige percelen zijn gefaseerd verkocht. Dienst Landelijk Gebied (DLG) heeft het voorlopig ontwerp opgesteld met de betrokken partners: Provincie Gelderland, Waterschap Rijn en IJssel, Gemeente Oost-Gelre, Gemeente Berkelland, LTO Oost Nederland en particuliere grondeigenaren.

Het projectplan beoogt een meer natuurlijke inrichting van de Baakse Beek, door aanleg van natuurvriendelijke oevers en versterking van het Gelders Natuur Netwerk (GNN, voorheen EHS-natuur). Ook verbetert de beheer- en onderhoudssituatie evenals overige functies.

De uit te voeren maatregelen zijn weergegeven op bijgevoegde tekeningen (bijlage 2). Uitvoering van deze maatregelen leidt tot realisatie van de volgende prestaties:

1. Aanpassen theoretisch profiel van de beek over een lengte van 3,3 km, door verbreding van de bodembreedte en aanpassing van de taluds
2. Aanleg natuurvriendelijke oever over een lengte van 3,3 km door o.a. afgraven talud linkeroever en aanbrengen beekbegeleidende beplanting
3. Aanleg geautomatiseerde stuw nabij de Scheiddijk en opheffen huidige stuw Mauribaan

4. Aanleg van een breedspoor onderhoudspad langs de rechteroever, ter vervanging van een tweezijdig smal onderhoudspad
5. Nieuwe natuur (ca. 30 ha waarvan 21 droog en 9 nat) als onderdeel van het GNN
6. Versterkte belevingswaarde van water en natuur door aanleg van een parkeervoorziening aan de Kunnerij en een struinpad tussen de Kunnerij en de Scheiddijk.

Nieuwe natuur als onderdeel van het GNN en optimalisatie van het waterbeheer

De Baakse Beek wordt ingericht overeenkomstig de ecologische en waterstaatskundige doelstellingen. Natuurgebieden in Gelderland worden zo met elkaar verbonden (natuurnetwerken). De waterhuishouding wordt voor de verschillende functies (o.a. natuur en landbouw) op orde gebracht (= optimalisatie) door de aanleg van een nieuwe stuw ter plaatse van de Scheiddijk en het opheffen van stuw Mauribaan nabij de Batsdijk.

Verbetering en herstel van de beheer- en onderhoudssituatie

De Baakse Beek wordt in het gehele traject (circa 3,3 km) hersteld en verbeterd, zodat het beheer en onderhoud van de watergang optimaal kan plaatsvinden.

De Baakse Beek is aan weerszijden voorzien van een smalspoor onderhoudspad (twee maal 1,5 meter in eigendom). Via een kavelruil is grond verworven voor een doorgaand 4 meter breedspoor onderhoudspad langs de rechteroever van de beek. Het smalspoor onderhoudspad langs de linkeroever wordt ingericht als natuurvriendelijke oever.

Op basis van praktijkkennis en gemeten dwarsprofielen blijkt dat de maaipaden en de taluds in slechte staat verkeren (ingezakt, weggespoeld). De onderhoudspaden zijn niet veilig begaanbaar voor onderhoudsmachines. De schadecomvang maakt herstelwerk op korte termijn noodzakelijk. Ook wordt de watergang gebaggerd tot de bodem van het leggerprofiel.

1.1.1 Voorgenomen wijzigingen

Er is sprake van voorgenomen wijzigingen van een waterstaatswerk. De tekeningen in bijlage 2 tonen deze. Dit projectplan regelt het uitvoeren van de volgende werkzaamheden:

- Aanleg ecologische elementen (natuurvriendelijke oevers, beekbegeleidende beplanting en structuur- en kruidenrijke graslanden)
- Aanpassen theoretisch profiel van de watergang door het verbreden van de bodem, het herprofilen van de bodemhoogte en het aanpassen van de taluds (rechteroever minimaal 1:2 en linkeroever natuurvriendelijk ontgraven)
- Plaatselijk aanbrengen taludbescherming (ter voorkoming wegzakken talud)
- Realiseren enkelzijdig breedspoor onderhoudspad van minimaal 4 meter breed
- Aanleg nieuwe stuw nabij de Scheiddijk en opheffen stuw Mauribaan
- Aanleg drempel in duiker uitmonding Kleine Veengoot op Baakse Beek
- Aanbrengen duikers (ten behoeve van doorgaande onderhoudsroute).

1.2 Hoe wordt het project uitgevoerd?

De maatregelen zijn op bijgevoegde ontwerptekeningen (bijlage 2) weergegeven. De uitvoering zal grotendeels bestaan uit het machinaal ontgraven, transporteren en aanvullen van de grond. Dit zal in stappen/deeltrajecten worden uitgevoerd. Ter hoogte van de Scheiddijk wordt de nieuwe stuw gebouwd in een bouwkuip. Zodra deze stuw gereed is wordt op deze locatie het tracé van de Baakse Beek verlegd.

1.3 Welke voorzieningen worden getroffen om nadelige gevolgen ongedaan te maken of te beperken?

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet de opdrachtnemer de afvoercapaciteit van de watergangen binnen het projectgebied waarborgen. Dit wordt vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Er wordt gewerkt volgens de gedragscode Flora- en Faunawet van de Unie van Waterschappen. Deze gedragscode

garandeert zorgvuldig omgaan met (beschermde) planten- en diersoorten, aangepast tijdstip van uitvoering en / of het nemen van mitigerende maatregelen.

Met de grondeigenaren en -gebruikers zijn afzonderlijk afspraken gemaakt over de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het werkterrein. Voorafgaand aan de uitvoering worden de betrokkenen hierover opnieuw geïnformeerd.

Op basis van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Voor eventueel financieel nadeel dat onverhoopt ontstaat als gevolg van de uitvoering van het projectplan kan een benadeelde een beroep doen op artikel 7.14 van de Waterwet. Dit artikel bepaalt dat aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding wordt toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende op andere wijze is verzekerd. Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding.

2 Toetsing Waterwet

De toepassing van de Waterwet is gericht op:

- a) het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b) bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c) vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Conclusie:

a) overstromingen, wateroverlast en waterschaarste:

Het waterschap heeft middels de aanleg van een grondwatermeetnet (peilbuizen) en monitoring hiervan (analyse meetgegevens) de werking van het watersysteem uitgewerkt en gedeeld met de aanliggende grondeigenaren en gebruikers. Daarbij is ook de aanleg en locatie van de nieuwe stuw besproken. Met deze stuw wordt het peilbeheer geoptimaliseerd, waardoor zowel landbouw als natuur beter wordt bediend. Bovendien wijzigt het theoretisch profiel van de beek door de aanleg van een natuurvriendelijke oever aan de linkerzijde van de beek. De consequenties hiervan zijn doorerekend en worden als volgt gemitigeerd.

Aanleg natuurvriendelijke oever:

- Door de bodem van de beek te verbreden van 2,80 m1 naar 3,30 m1 worden de negatieve effecten op de afvoercapaciteit van de Baaks Beek door de aanleg van de natuurvriendelijke oever, opgeheven. Daarnaast valt het natte profiel van de beek, net als in de huidige situatie, onder het hoofdwatersysteem. Dit houdt in dat deze intensief onderhouden wordt om de afvoercapaciteit van de beek het gehele jaar door te kunnen waarborgen. Verder wordt in het beheer- en onderhoudsplan vastgelegd dat in het najaar de eerste meter van de natuurvriendelijke oever gemaaid wordt. Hierdoor is volgens de uitgevoerde berekeningen het effect op de waterpeilen bij hoge afvoeren licht positief t.o.v. de huidige situatie.

Verplaatsen stuw Mauribaan naar Scheiddijk:

- Het verhogen van het actuele streefpeil van 16,05 m1 +NAP (winter) en 16,15 m1 +NAP (zomer) bij stuw Mauribaan naar 16,30 m1 +NAP (jaarrond) bij stuw

Scheidijk heeft bij hoge tot extreme afvoeren geen gevolgen voor het waterpeil, ook niet bovenstrooms van stuw Kunnerij.

- Het opheffen van stuw Mauribaan resulteert in een lager waterpeil en mogelijk ook in een geringe verlaging van de grondwaterstanden in het traject van stuw Mauribaan tot aan stuw Scheiddijk. In het ontwerp zijn aanvullende maatregelen genomen om deze effecten (grotendeels) op te heffen, zoals het aanbrengen van een vaste overlaat in de Kleine Veengoot ter plaatse van de uitmonding op de Baakse Beek en het verhoogd aanleggen van uitstroomduikers van zijwatergangen op dit deel van de Baakse Beek. Desalniettemin kan deze geringe verlaging optreden in een smalle strook grond direct grenzend aan de Baakse Beek, door de drainerende werking van de beek (deze effecten treden op tot ca. 100 m¹ uit de insteek van de beek).
- Het verhogen van het streefpeil bij de nieuwe stuw Scheiddijk naar 16,30 m¹ +NAP beïnvloedt de grondwaterstand in het gebied bovenstrooms stuw Scheiddijk onder bepaalde omstandigheden. De verwachting is dat de grondwaterstand in het voorjaar iets stijgt bovenstrooms stuw Scheiddijk. Hoe groot deze stijging exact is zal blijken uit monitoring van de grondwaterstand in het gebied. De verwachting is dat door de maatregelen de grondwaterstand in de zomerperiode niet beïnvloed wordt. Dit geldt ook voor perioden met hoge afvoeren waarbij het streefpeil niet kan worden gehandhaafd.
- De nieuwe stuw aan de Scheiddijk krijgt een volledig automatische sturing waarbij de klepstand afhankelijk is van het gewenste streefpeil direct bovenstrooms van de stuw. Bovendien wordt de stuw aangesloten op het telemetrienetwerk van het waterschap. Hierbij worden belangrijke data, zoals waterstand en klepstand, real-time opgeslagen, waardoor het gewenste streefpeil optimaal beheerd kan worden.
- Het speciaal voor dit gebied ingerichte grondwatermeetnet wordt nog een aantal jaren na realisatie van het project gemonitord in stand gehouden om de effecten op het grondwaterpeil te kunnen kwantificeren. Bovendien kan hiermee het gewenste streefpeil nog verder worden geoptimaliseerd.

Het ontwerp is hydrologisch doorgerekend. Uit de berekeningen volgt dat het ontwerp leidt tot een geringe waterstandsverlaging bij een maatgevende afvoersituatie (NBW-norm T=10) ter plaatse van stuw Kunnerij, t.o.v. de huidige situatie. Het ontwerp dus ook tot een iets kleinere kans op overstromingen en/of wateroverlast.

b) bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen:

Dit project draagt bij aan het realiseren van de KRW doelstellingen uit het 'waterbeheerplan Waterschap Rijn en IJssel 2010 – 2015'. In het waterbeheerplan staan de doelen en beleidsopgaven voor het stroomgebied van de Baakse Beek – Veengoot, waaronder het ontwikkelen van een natte ecologische verbindingszone, het verbeteren van de waterkwaliteit, het versterken van de landbouwstructuur, het versterken van het landschap en het verbeteren van het recreatief medegebruik.

c) vervulling van maatschappelijke functies:

De doelstellingen van dit project sluiten aan bij de doelstellingen van de Waterwet, die de uitwerking van de Kaderrichtlijn Water beoogt. Door uitvoering van de afspraken met Provincie Gelderland krijgt de ontwikkeling van zowel bestaande als nieuwe natuur een impuls. Voor de beleving en waardering hiervan wordt binnen het projectgebied o.a. een struinpadij en een kleine parkeervoorziening nabij de Kunnerij aangelegd. Zo draagt het waterschap bij aan de vervulling van maatschappelijke functies zoals versterking van het landschap en recreatief medegebruik.

Conclusie:

Dit project geeft invulling aan beleidsopgaven voor de Baakse Beek, zonder dat dit nadelige gevolgen heeft voor de waterveiligheid en voor de recreatieve mogelijkheden.

3 Uitvoerbaarheid

3.1 Planologische inpassing

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) zullen voor het gebied waar het project wordt uitgevoerd de bestemmingsplannen worden herzien.

- 1) De gemeente Berkelland neemt dit mee in de herziening van het bestemmingsplan buitengebied dat op dit moment in voorbereiding is.
- 2) De gemeente Oost Gelre neemt de wijzigingen op in een partiele herziening van het bestemmingsplan. Dit vindt plaats nadat de werkzaamheden zijn uitgevoerd.

3.2 Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten

De wijzigingen in het waterstaatswerk worden meegenomen in de vaststelling van de legger. De legger bestaat uit kaarten en teksten. In de legger vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van wateren of waterkeringen. Ook worden daarin de zogeheten kunstwerken vermeld, zoals bruggen, stuwen en duikers. De legger is bepalend voor de verplichtingen over en weer tussen het waterschap en burgers op het gebied van de instandhouding van de waterstaatswerken. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de legger waar de keurzones geografisch gelegen zijn. In de keurzones gelden regels voor diverse activiteiten. Deze regels zijn vastgelegd in de Keur van Waterschap Rijn en IJssel en houden bijvoorbeeld in dat er niet gegraven mag worden zonder vergunning (watervergunning). Ook kunnen in de legger de onderhoudsplichtigen worden geregeld.

Voor het vaststellen van de legger wordt een apart besluit genomen.

In het kader van de Waterwet is een watervergunning nodig voor:

- Onttrekken en lozen van bemalingswater (Waterschap Rijn en IJssel)

Verder zijn de volgende vergunningen en besluiten van belang:

- Omgevingsvergunning (gemeenten Berkelland en Oost Gelre)
- Melding Ontgronding (Provincie Gelderland)
- Melding Besluit Bodemkwaliteit (bevoegd gezag gemeente en/of waterschap).

3.3 Planning

De uitvoering is gepland vanaf maart 2017 en zal ongeveer zes maanden in beslag nemen.

3.4 Overige uitvoeringsaspecten

De inrichting vindt geheel plaats op grondgebied van het waterschap en BBL/provincie. Daarnaast wordt een aantal inrichtingswerkzaamheden uitgevoerd op gronden van derden. Hierover zijn met de eigenaren afspraken vastgelegd in brieven of overeenkomsten. Soms kan het noodzakelijk zijn om gronden van derden te betreden om de werkzaamheden uit te kunnen voeren. Medewerkers van het waterschap en / of van de opdrachtnemer zullen de uitvoering vooraf afstemmen met de betreffende grondeigenaren/gebruikers.

4 Procedure

Het ontwerp van het projectplan Waterwet heeft conform de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van 20 mei tot en met 30 juni 2016 voor belanghebbenden ter inzage gelegen. Op het ontwerp projectplan Waterwet zijn geen zienswijzen ingediend.

Na vaststelling van het definitief besluit inzake het projectplan Waterwet door het college van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Rijn en IJssel wordt dit projectplan bekend gemaakt op de websites: www.wrij.nl/actueel/bekendmakingen en <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/waterschapsblad>.

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen belanghebbenden met ingang van de dag na die waarop het projectplan Waterwet bekend is gemaakt, gedurende zes weken, tegen het besluit beroep instellen bij de Rechtbank Gelderland, locatie Arnhem, Afdeling bestuursrecht, Postbus 9030 (6800 EM) te Arnhem. Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Het instellen van beroep bij de rechtbank tegen het definitief vastgesteld projectplan Waterwet is in beginsel alleen mogelijk voor degenen die in de ontwerpfase een zienswijze hebben ingediend.

Het indienen van een beroepschrift heeft geen schorsende werking. Dit betekent dat het besluit blijft gelden in de tijd dat het beroepschrift in behandeling is. Als een belanghebbende dit niet wilt, bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen heeft voor de belanghebbende, dan kan hij/zij een verzoek om voorlopige voorziening indienen bij de Voorzieningenrechter van de hierboven genoemde rechtbank.

Afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet is van toepassing op de vaststelling van het onderhavig projectplan. Alle beroepsgronden dienen in het beroepschrift te worden opgenomen. Na afloop van de beroepstermijn kunnen de beroepsgronden niet meer worden aangevuld. Het indienen van een “pro forma” beroepschrift is dus niet mogelijk.

5 Contactpersoon uitvoering

Voor meer informatie over het ontwerp projectplan Waterwet kunt u terecht bij de heer R. (Ronald) H.J. Stapelbroek. Hij kan uw vragen beantwoorden en het plan met u doornemen.